

Извештај о спроведеним консултацијама

1) У току израде Нацрта закона о изменама Закона о акцизама (у даљем тексту: Нацрт закона) спроведене су јавне консултације са циљним групама и заинтересованим странама. Поред тога, у процес консултација укључују се и други субјекти имајући у виду да се, сагласно Пословнику Владе, Нацрт закона упућује на мишљење и надлежним органима. На овај начин пружа се прилика да се изјасне на текст Нацрта закона са становишта своје надлежности која се односи на одређене сегменте овог закона.

2) У ком периоду су спроведене консултације и да ли су релевантне информације о времену и месту примене изабраних метода консултација и њиховим резултатима, објављене на Порталу „еКонсултације”? Навести линк са Портала „еКонсултације” или неке друге интернет странице преко које су спроведене консултације.

Министарство финансија спровело је јавне консултације у поступку израде Нацрта закона о изменама Закона о акцизама и позвало све заинтересоване стране да током трајања консултација у периоду од 23. до 30. јула 2026. године дају предлоге, коментаре, сугестије и примедбе на текст Нацрт закона путем електронске поште на следећу адресу: fiskalni.sektor@mfin.gov.rs, односно путем поште Министарству финансија – Сектор за фискални систем, ул. Кнеза Милоша 20, 11000 Београд, најкасније до 30. јула 2026. године, како би све заинтересоване стране биле благовремено и правилно информисане о предложеним законским решењима, чиме би се омогућило да дају и свој допринос даљем унапређењу предложених законских решења.

Текст прегледа одредаба Нацрта закона које се мењају објављен је на званичној веб презентацији Министарства финансија <https://mfin.gov.rs/propisi/nacrt-zakona-o-izmenama-zakona-o-akcizama>-и на званичном сајту е-Консултације <https://ekonsultacije.gov.rs/>

3) Навести циљне групе и заинтересоване стране које су учествовале у консултацијама.

1. Александар Тасић, Мише Стојковића 27, Ковин, дипломирани економиста – мастер;
2. Чланице Привредне коморе Србије;
3. Унија послодаваца Србије, Стевана Марковића бр.8, Земун.

Иницијативе за измене достављене су Министарству финансија у форми сугестија, коментара и предлога за измене од стране заинтересованих лица.

Сва заинтересована лица могла су да доставе своје предлоге за измене. Иницијативе поднете у претходном периоду су разматране и биле су предмет анализе приликом припреме текста Нацрта закона.

4) Да ли су у консултације укључени представници микро, малих и средњих привредних субјеката из регулисане области и осетљиве друштвене групе на које пропис утиче, представници удружења која се баве заштитом животне средине, као и представници удружења која се баве родном равноправношћу?

5) Наведите примедбе, сугестије и коментаре на текст прописа, достављене у току консултација које су усвојене.

/

6) Наведите примедбе, сугестије и коментаре на текст прописа, достављене у току консултација које нису усвојене и објаснити разлоге за њихово неприхватање.

1. Александар Тасић, Мише Стојковића 27, Ковин, доставио је коментар на предложену измену члана 17. Закона о акцизама, у коме је истакао да је сврха наведене измене отклањање административних и тржишних нејасноћа у вези са обрачуном акциза на поједине деривате нафте, односно на основицу за обрачун акцизе. Навео је да се укидањем механизма владиних интервенција, систем индексације враћа на стабилан, предвидив и искључиво инфлаторни модел усклађивања са годишњим индексом потрошачких цена. Истиче да се укидањем права на смањење акциза осигурава стабилнија и сигурнија пројекција буџетских прихода од акциза без необјављених одлива по основу државних интервенција али да иако ова измена доноси предвидивост за државну касу и привреду, важна сугестија у погледу економске политике јесте да у време потенцијалних геополитичких криза и глобалних енергетских шокова држава овим губи брзи оперативни инструмент за ублажавање удара на стандард грађана и трошкове привреде.

Министарство финансија размотрило је достављени коментар и сугестију и истиче да се предложеним изменама управо, како се и наводи у коментару, јасно утврђује основица за усклађивање износа акцизе на поједине деривате нафте, а то је да су то последњи објављени усклађени износи акциза, а не привремено умањени или увећани износи акциза, као и да се предложеним законским изменама заправо спречавају негативне последице услед актуелне ситуацију са ценом сирове нафте на светском тржишту.

Наиме, у коментару се истиче да се укидањем законске могућности привременог смањења износа акциза на поједине деривате нафте спречава држава да у време потенцијалних геополитичких криза и глобалних енергетских шокова губи брзи оперативни инструмент за ублажавање удара на стандард грађана и трошкове привреде, а што није тачно, већ је управо разлог за укидањем законског ограничења смањења износа акцизе на поједине деривате нафте до 20% стварају услови за редовно снабдевање тржишта дериватима нафте, очувања стандарда грађана, као и привредне стабилности.

2. Чланице Привредне коморе Србије доставили су предлоге за измену и допуну Закона о акцизама који нису обухваћени Нацртом закона, и то:

- Групација за железнички саобраћај је на иницијативу приватних железничких оператера, усвојила закључак о потреби за остваривањем права на рефакцију плаћених акциза на гориво које се користи у погонске сврхе при обављању железничког транспорта дизел вучом.

Предложили су измену члана 39а Закона о акцизама са образложењем да Република Србија усклађује своја стратешка деловања у складу са регионалним обавезама преузетим приступањем Транспортној Заједници и развојним стратегијама Европске Уније, где је један од приоритета у области транспорта повећање обима транспорта железницом, као вида саобраћаја који би требао да буде економски и еколошки повољнији од друмског, што треба подржати и законском регулативом кроз право на рефакцију плаћених акциза.

Навели су да Република Србија улаже значајне напоре и ресурсе у изградњу, реконструкцију и модернизацију железничке инфраструктуре, свесни потребе за бољим и

ефикаснијим транспортним услугама, посебно подизања конкурентности железничког вида саобраћаја. Радови на реконструкцији и изградњи главних железничких праваца који ће трајати наредних неколико година, условљавају да се користе алтернативни правци, који су дужи и на којима је могућа искључиво дизел вуча. Ово ће узроковати значајне додатне трошкове железничких оператера у дужем временском периоду.

Раст привредних активности, као и повећан обим роба у транзиту, довела је до интензивирања транспорта на деловима мреже који нису електрификовани.

Раст цена енергената на глобалном нивоу услед економске кризе и других догађаја ће значајно утицати на раст цена транспортних услуга, а последично и цена производа, што негативно утиче на конкурентност домаће привреде, као и конкурентност железничког саобраћаја.

Нагласили су да Закон о акцизама дефинише могућност рефакције акцизе на купљено погонско гориво само друмским превозницима. Такође, број превозника у железничком транспорту терета расте, при чему је конкурентност железнице све нижа услед повећаних трошкова и дугачког времена транспорта. Имајући у виду актуелне инфраструктурне радове, значај транспорта стратешких сировина и производа који је карактеристичан за железнички транспорт, као и тренд опадања учешћа железничког транспорта у укупном обиму транспорта, евидентна је потреба да се железничким оператерима помогне на сваки начин како би пребродили период инвестиционог циклуса у железничку инфраструктуру и сачували тржиште железничког транспорта.

- Такође, везано за одредбу члана 39а Закона о акцизама предлаже се да се у Закон о акцизама поново уведе право бродара на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте набављене и коришћене као погонско гориво за бродове који обављају превоз терета у унутрашњем речном саобраћају. У образложењу предлога навели су да се укидањем права на рефакцију акцизе, почев од 1. јануара 2016. године, домаћим привредним субјектима који обављају транспорт робе унутрашњим пловним путевима значајно су повећани трошкови пословања. На тај начин речни теретни саобраћај доведен је у неповољнији положај у односу на друге видове транспорта који остварују одређене погодности у погледу трошкова погонског горива. Пословање бродара додатно је оптерећено неповољним хидролошким условима који су последњих година све учесталији. Низак водостај ограничава носивост пловила и количину терета која се може превести, док у појединим периодима доводи и до потпуног прекида пловидбе на Сави и Дунаву. Наведене околности непосредно утичу на смањење прихода и повећање трошкова по јединици превезеног терета. Негативан утицај на пословање имају и учестале осцилације цена горива, као и промене у обиму увоза и извоза робе која се традиционално превози речним путем. Имајући у виду да трошкови горива представљају једну од најзначајнијих ставки у структури трошкова бродара, поновно увођење права на рефакцију акцизе допринело би очувању конкурентности домаћих превозника, већем коришћењу унутрашњих пловних путева и равноправнијем положају речног саобраћаја у односу на друге видове транспорта.

3. Унија послодаваца Србије, Стевана Марковића бр.8, Земун

Унија послодаваца Србије доставила је начелне примедбе на текст Нацрта закона о изменама Закона о акцизама, којим предлажу да се приликом утврђивања висине акциза на нафтне деривате посебно сагледају ефекти које предложена решења могу имати на сектор

транспорта, имајући у виду да трошкови горива представљају један од највећих трошкова пословања превозника.

Указују да су цене нафте и нафтних деривата у Републици Србији већ дужи временски период више у односу на земље у окружењу, што негативно утиче на конкурентност домаћих транспортних компанија. Сматрамо да би модел усклађивања акциза, који је везан за индекс потрошачких цена, могао додатно повећати трошкове пословања, нарочито уколико не одражава у потпуности стварна тржишна кретања. Истовремено, сектор транспорта се већ суочава са значајним изазовима, укључујући смањење броја теретних возила и недостатак професионалних возача. Додатно повећање трошкова пословања могло би негативно утицати на одрживост пословања превозника и довести до даљег слабљења овог привредног сектора.

Предлажу да се пре коначног усвајања закона изврши детаљна анализа економских ефеката предложених решења на сектор транспорта, као и њихове конкурентности у односу на превознике из земаља региона, како би се обезбедило да нова законска решења не доведу до додатног погоршања услова пословања домаћих привредних субјеката.

Унија послодаваца Србије је доставила овај предлог на основу коментара привредних субјеката из сектора транспорта, који указују на потенцијалне негативне ефекте предложених законских решења на пословање превозника. Наиме, трошкови горива представљају једну од најзначајнијих ставки у структури трошкова транспортних компанија, те свака измена система опорезивања нафтних деривата непосредно утиче на њихову конкурентност и одрживост пословања. Привредници указују да су цене нафтних деривата у Републици Србији већ дужи временски период више у односу на земље у окружењу, што домаће превознике ставља у неповољнији положај у односу на конкуренцију из региона. Поред тога, сектор транспорта се већ суочава са израженим изазовима, укључујући смањење броја теретних возила у употреби, недостатак професионалних возача и раст укупних трошкова пословања. У таквим околностима, неопходно је пажљиво сагледати све економске последице предложених измена Закона о акцизама, како оне не би додатно оптеретиле пословање привредних субјеката из овог сектора.

С тим у вези, предлажу да се пре коначног усвајања закона, изврши додатна анализа утицаја предложених решења на сектор транспорта и конкурентност домаћих превозника у односу на превознике из земаља региона, како би се обезбедило да законска решења остваре планиране фискалне циљеве, уз очување конкурентности привреде и стабилности транспортног сектор.

У вези са начелним примедбама и предлозима Уније послодаваца Србије указујемо да су исти разматрани и управо предложено законско решење којим се прецизно утврђује основица приликом усклађивања динарских износа акциза на деривате нафте из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) овог закона са годишњим индексом потрошачких цена има за циљ обезбеђивање предвидивости привредним субјектима, а могућност привременом умањења износа акцизе без ограничења процента до којих се исти могу умањити врши се хитно решавање проблема, односно могућих поремећаја у друштву, односно привреди, које се нису могле предвидети, а које могу изазвати негативне последице изазване садашњим околностима због актуелних дешавања на Блиском истоку.

Министарство финансија размотрило је достављене предлоге, образложила предлоге Александра Тасића из Ковина и Уније послодаваца Србије, а предлог Привредне коморе Србије није прихваћен из разлога што предложене измене нису предмет овог закона.

Предложене измене Министарство финансија сматраће као иницијативе за измену Закона о акцизама које ће разматрати приликом наредних измена Закона о акцизама.